

Podstawy Java SE

Hello

Tomasz Lisowski

Software developer, JIT Solutions

IT trainer

Agenda

- powtórka
- operacje na typach tekstowych
- dziedziczenie
- wyjątki
- interfejsy
- klasy abstrakcyjne

abstrakcja

Thinking in java - Bruce Eckel

- *wszystko jest obiektem*
 - obiekt przechowuje dane, wykonuje operacje
- *program, to zbiór obiektów, które mówią sobie nawzajem co robić*
- *każdy obiekt posiada własną pamięć, na którą składają się inne obiekty*
- *każdy obiekt posiada swój typ*
 - jest instancją pewnej klasy (szablonu)
- *wszystkie obiekty danego typu zachowują się tak samo*

klasa

- podstawowy element składowy aplikacji
- typ danych
- szablon - konkretna definicja pewnego 'bytu'
- zawiera pola i metody

```
public class Main {  
    public static void main(String[] args) {  
        System.out.println("infoShareAcademy - Java SE");  
    }  
}
```

klasa - pole

- dana cecha naszej klasy
- może reprezentować dowolny typ (klasę)
- może być ich wiele lub wcale

```
public class Car {  
    public String name;  
    public int maxSpeed;  
}
```

modyfikator dostępu → `public`

typ danych → `String`

nazwa (dowolna) → `maxSpeed`

klasa - metoda

- funkcjonalność naszej klasy (tu logika - nie piszemy kodu poza metodami!)
- zwracają jakiś typ danych (lub nic - wtedy 'zwracamy' *void*)
- mogą przyjmować parametry

modyfikator
dostępu

```
public void method1() {  
    System.out.println("Ta metoda nie zwraca nic!");  
}  
  
public int getNumberTwo() {  
    return 2; //ta metoda zwraca liczbę całkowitą 2  
}  
  
public int sum(int a, int b) {  
    return a + b; //ta metoda zwraca sumę dwóch parametrów  
}
```

typ danych

nazwa
(dowolna)

obiekt

- instancja klasy
- konkretny obiekt na podstawie definicji klasy

```
public class Car {  
    public String name;  
    public int maxSpeed;  
}
```

```
Car myCar = new Car();
```


obiekt

wywołanie pól i metod

```
Car myCar = new Car();  
//gdy pole name jest public  
System.out.println(myCar.name);  
//gdy pole name jest private  
System.out.println(myCar.getName());  
//wywołanie metody printName() z klasy Car, na obiekcie myCar  
myCar.printName();
```

Czy obiekty są równe?

== VS equals

- instrukcje porównania
- == porównuje **referencję** (przestrzeń pamięci)
- *equals()* porównuje **wartość** dwóch pól
- *domyślna implementacja *equals()* z klasy *Object*

== VS equals

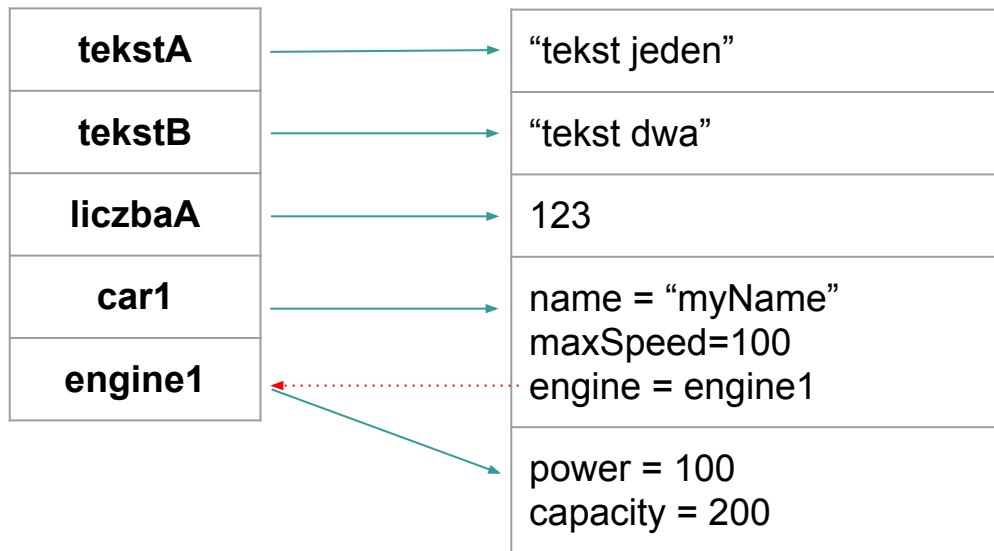
- **equals()** to metoda klasy Object

jeśli obiekty są równe to muszą mieć ten sam hashCode

jeśli obiekty mają ten sam hashCode to nie muszą być równe

- nadpisanie metody **hashCode()**
- kontrakt **hashCode()** ↔ **equals()**

pamięć

if else

- podstawowa operacja – instrukcja wyboru
- if = jeżeli
- *jeżeli warunek jest spełniony, to wykonaj instrukcje*

```
double wynik = liczbaA/liczbaB;  
  
if (wynik > 0) {  
    return "Liczba dodatnia";  
}
```

if else

- warunek *if* można łączyć z *else*
- *else* wykonywane gdy pierwszy warunek nie jest spełniony
- można zagnieżdżać i/lub łączyć instrukcje *if* - *else*

```
if (wynik > 0) {  
    return "Liczba dodatnia";  
}  
else if (wynik == 0) {  
    return "Liczba 0";  
}  
else {  
    return "Liczba ujemna";  
}
```

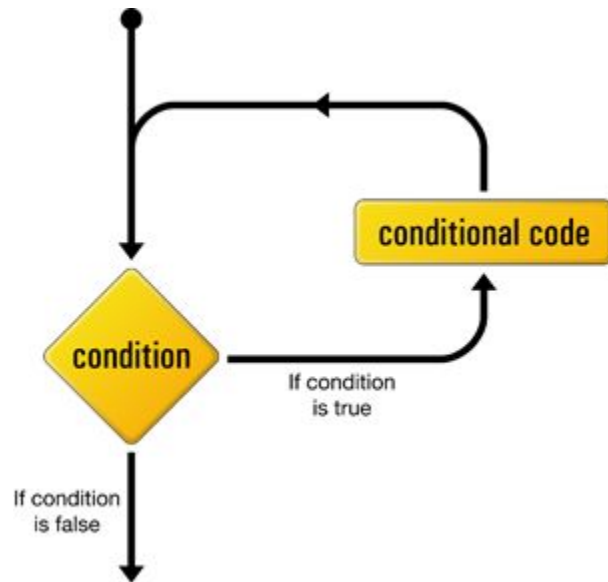
switch

- “wielowarunkowy if”
- switch pobiera parametr i sprawdza dowolną liczbę warunków

```
switch(liczba){  
    case 1:  
        jakieś_instrukcje_1;  
        break;  
    case 2:  
        jakieś_instrukcje_2;  
        break;  
    ...  
    default:  
        instrukcje, gdy nie znaleziono żadnego pasującego przypadku  
}
```


pętle

- podstawowa operacja – cykliczne wykonanie danych instrukcji
- niewiadoma ilość wykonań
- .. lub ściśle określona
- można przerwać lub pominąć dany obieg

while

- wykorzystywana, gdy nie znamy ilość obiegów pętli
- .. ale znamy warunek jej zakończenia
- pętla while może wykonać się nieskończenie wiele razy
- albo wcale, gdy warunek już na starcie nie jest spełniony

```
int liczba = -5;  
while(liczba < 0) {  
    liczba++; //liczba = liczba + 1;  
}
```

do..while

- inna wersja pętli *while*
- pętla *do..while* zawsze wykona się co najmniej jeden raz

```
int liczba = 5;  
do {  
    liczba++; //liczba = liczba + 1;  
} while(liczba < 0);
```

for

- zazwyczaj znamy liczbę iteracji w pętli
- 3 parametry:
 - wyrażenie początkowe → np. **int i = 0**
 - warunek → np. **i < 5**
 - modyfikator → np. **i++**

```
for (int i = 0; i < 5; i++) {  
    System.out.println("i: " + i);  
}
```

pakiety

- klasy pogrupowane w pakiety
- struktura hierarchiczna
- pakiety → katalogi, klasy → pliki
- implementacja klasy znajduje się w jakimś pakiecie
- informuje o tym instrukcja package

np. klasa znajduje się w pakiecie ***infoshareacademy***, który znajduje się w pakiecie ***com***

```
package com.infoshareacademy;
```

modyfikatory dostępu

- słowa kluczowe określające poziom dostępności pól/metod innym klasom
- **public** – dostęp do elementu dla wszystkich klas
- **protected** – dostęp tylko dla klas dziedziczących lub z tego samego pakietu
- **private** – brak widoczności elementów poza klasą
- default – dostęp pakietowy, nie istnieje takie słowo kluczowe
package-private -> *publiczne w pakiecie, prywatne na zewnątrz*
- dobra praktyka – wszystkie pola prywatne

Tablica

Tablica

- struktura gromadząca uporządkowane dane
- tablice jedno lub wielowymiarowe
- wielkość jest stała (!)
- odwołanie do elementu po indeksie

`typ[] nazwaTablicy = new typ[liczbaElementów]`

Tablica

- tworzenie i odczyt danych z tablicy

```
int[] tab = new int[3];  
int[] tab2 = {1, 2, 3};
```

```
int number = tab[1];  
int number2 = tab2[1];
```

Tablica

- przypisanie wartości dla elementu tablicy

```
tab[1] = 2;
```

```
tab[i] = 2;
```

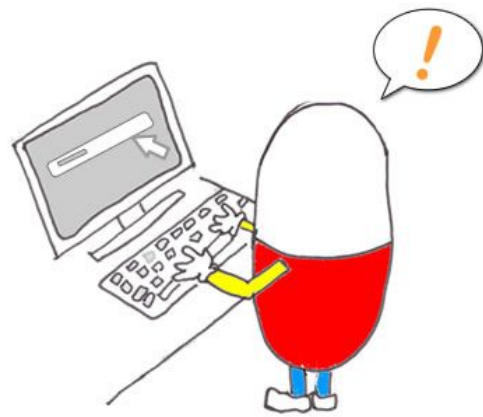
Tablice

ćwiczenie 19

- stwórz metodę przyjmującą parametr typu int
- wewnątrz metody stwórz tablicę 10-elementową typu int
- uzupełnij tablicę kolejnymi liczbami całkowitymi, zaczynając od tej podanej w parametrze
- wypisz wszystkie elementy tablicy

np. parametr = 4

tablica: 4,5,6...,13

Operacje na typach tekstowych

String

tworzenie

```
//przypisanie wartości (by literal)  
String s1 = "java";
```

```
//tablica pojedynczych znaków  
char[] chars = {'i', 's', 'a'};
```

```
//zamiana tablicy znaków na String  
String s2 = new String(chars);
```

```
//użycie słowa kluczowego new  
String s3 = new String( original: "infoShare");
```

String

porównanie

```
String s1 = "INFOShare";  
String s2 = new String( original: "infoShare");  
  
System.out.println(s1.equals(s2));  
System.out.println(s1.equalsIgnoreCase(s2));  
System.out.println(s1 == s2);  
System.out.println(s1.compareTo(s2));  
System.out.println(s1.compareToIgnoreCase(s2));  
System.out.println(s2.compareTo(s1));
```

StringBuilder

- specjalny builder do tworzenia Stringów
- kolejne Stringi dodajemy za pomocą metody *append()*
- udostępnia metody do manipulacji budowanego tekstu
- wynik możemy zapisać do zmiennej String (metoda *toString()*)

StringBuilder

```
String s1 = "info" + "Share" + "Academy";
```

```
StringBuilder stringBuilder = new StringBuilder();  
stringBuilder.append("info");  
stringBuilder.append("Share");  
stringBuilder.append("Academy");
```

```
String s2 = stringBuilder.toString();  
String s3 = stringBuilder.reverse().toString();
```


String metody

```
String s = " InfoShare ";

s.toUpperCase(); // INFOSHARE
s.toLowerCase(); // infoshare
s.trim(); //InfoShare
s.startsWith("In"); //false
s.endsWith("are"); //false
s.charAt(5); //o
s.length(); //13
String.valueOf(10); //10
s.replace(target: "Share", replacement: "Academy"); // InfoAcademy
```

String

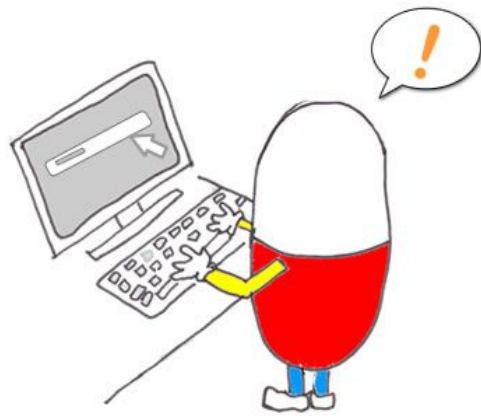
metody

```
String s = "string:separate:by:colons";  
String[] sArray = s.split(regex: ":");  
  
System.out.println(sArray.length);  
for (int i = 0; i < sArray.length; i++) {  
    System.out.println(sArray[i]);  
}
```

String

ćwiczenie 20

- pobierz z klawiatury dowolny tekst (jedna linia);
- w tekście mogą być kropki, ale nie muszą
- stwórz metodę, która zwróci ilość kropek w tekście
- wypisz na konsolę wyliczoną ilość kropek

OOP

OOP

- **polimorfizm** - “wielopostaciowość”
- “samochód jest pojazdem”
- dany typ, może rozszerzać inny obiekt i udostępniać metody obydwu typów

```
Part part1 = new Wheel();  
Part part2 = new Door();
```

OOP

- **dziedziczenie**
 - tworzy hierarchię klas
 - współdzielenie funkcjonalności między klasami
 - oprócz własnych atrybutów, obiekt posiada te pochodzące z klasy nadrzędnej/bazowej

```
Part part1 = new Wheel();  
Part part2 = new Door();
```

OOP

- **abstrakcja**

- obiekt jako model “wykonawcy”
- wykonanie pracy, bez ujawniania implementacji

np. połączenie z bazą danych, niezależnie od silnika bazy
dbDriver.connectToDB()

OOP

- **hermetyzacja (enkapsulacja)**
 - ukrywanie implementacji przez obiekt
 - ukrywanie pewnych składowych (pól, metod) tak, aby były dostępne tylko metodom wewnętrznym klasy
 - “wszystkie pola są prywatne”

przeciążanie

- ang. ***overloading***
- mechanizm pozwalający na tworzenie metod o tej samej nazwie
- ..ale różniących się typem lub ilością parametrów
- konstruktory również mogą być przeciążane
- pułapka automatycznego rzutowania (która metoda ma się wykonać?)

przeciążanie

```
public class Calculator {  
  
    public int add(int a, int b) {  
        return a+b;  
    }  
  
    public int add(int a, int b, int c) {  
        return add(a, b) + c;  
    }  
  
    public double add(double a, double b) {  
        return a+b;  
    }  
  
    public double add(double a, double b, double c) {  
        return add(a, b) + c;  
    }  
}
```

nadpisanie (przesłanianie)

- ang. ***overriding***
- inaczej nadpisanie
- mechanizm pozwalający modyfikować metodę klasy bazowej
- używany w celu stworzenia specyficznej implementacji
- przeładowane metody muszą mieć taką samą strukturę jak bazowe
- oraz posiadać adnotację `@Override`

nadpisanie (przesłanianie)

- metody *hashCode()*, *equals()*, *toString()* są metodami klasy *Object* i mogą być nadpisane w każdej innej klasie
- nie można przesłaniać metod statycznych

```
@Override  
public String toString() {  
    return "someString";  
}
```

Dziedziczenie

dziedziczenie

- podstawowy mechanizm programowania obiektowego
- przekazanie cech innym klasom
- klasa potomna ma cechy klasy bazowej + swoje własne
- klasa potomna może rozszerzać tylko jedną klasę

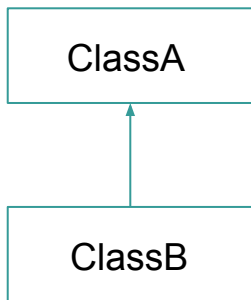
```
class Class extends OtherClass {  
  
}
```

dziedziczenie

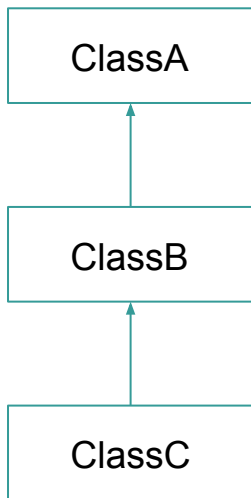
```
class Vehicle {  
    String name;  
    Date productionDate;  
}  
  
class Car extends Vehicle {  
    int numberOfWheels;  
    int enginePower;  
}
```

```
Car myCar = new Car();  
myCar.setName("name");  
myCar.setEnginePower(9001);
```

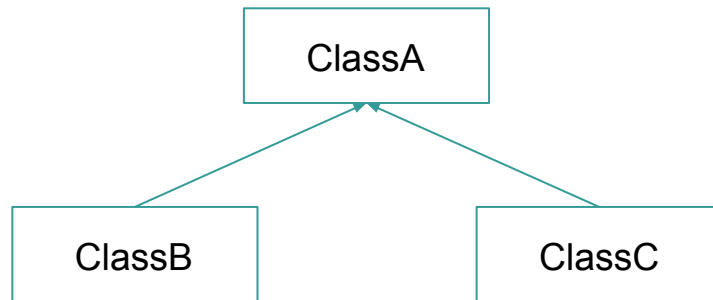
dziedziczenie

Single

Multilevel

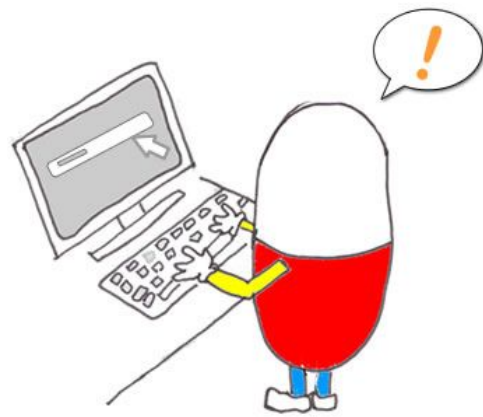

Hierarchical

Dziedziczenie

ćwiczenie 21

- stwórz klasę nadrzędną *Vehicle*, która posiada pole liczbowe *id* oraz metodę *printId()*
- niech klasa *Car* dziedziczy po klasie *Vehicle*
- ustaw wartość pola *id* dla obiektu typu *Car*
- stwórz obiekt typu *Car* i obiekt typu *Vehicle*
- ustaw wartość pola *id* dla obydwu obiektów
- wywołaj metodę *printId()* dla obydwu obiektów
- porównaj dostępne metody

Wyjątki

Wyjątki

- mechanizm pozwalający wyłapywać błędy
- umieszczenie zestawu instrukcji w bloku try..catch

```
try {  
    // wykonywany kod, który może powodować wyjątek  
} catch (Exception e){  
    // zachowanie w przypadku wystąpienia wyjątku  
} finally {  
    // zachowanie po wykonaniu try lub catch  
}
```

Dziedziczenie

ćwiczenie 22

- pobierz z konsoli (Scanner) wartość liczby całkowitej
- łap wyjątki, gdy ktoś poda niepoprawny parametr (np. tekst)
- pobieraj wartość do momentu, aż będzie liczbą całkowitą

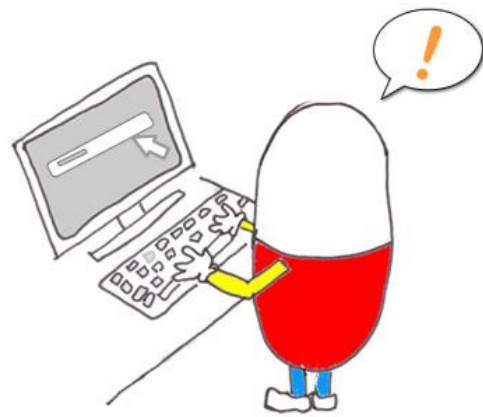
np.

podaj liczbę:

1,3

abcd

11

Wyjątki

- metody mogą *rzucić* wyjątki
- słowo kluczowe *throws*

```
try {  
    method();  
} catch (Exception e) {  
    e.printStackTrace();  
}
```

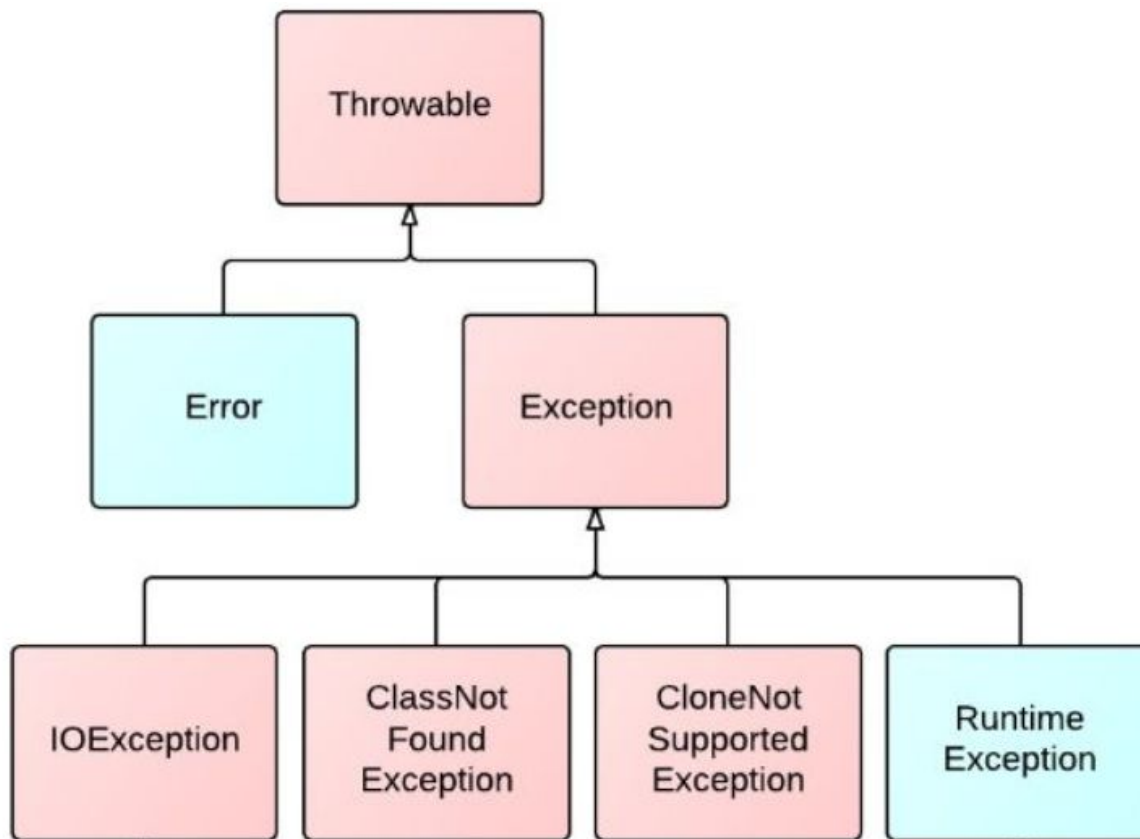
```
static void method() throws Exception {  
    System.out.println("metoda");  
}
```

Wyjątki

- tzw. **Checked Exception** - metoda **musi** deklarować możliwość rzucenia wyjątku (np. IOException)
- **Runtime Exception** - metoda **nie musi** deklarować możliwość rzucenia wyjątku (np. NullPointerException)
- unikaj tworzenia własnych wyjątków
- złapany wyjątek powinno się zawsze obsłużyć

Wyjątki

hierarchia

Interfejsy

Interfejsy

- szablon klasy
- definiuje metody, które klasa musi implementować (wszystkie metody interfejsu)
- klasa może implementować wiele interfejsów

```
public interface Vehicle {  
    void run(int velocity);  
    void stop();  
}
```

Interfejsy

- wszystkie metody są domyślnie publiczne
- wszystkie pola są domyślnie *public static final*
- interfejsy mogą rozszerzać tylko inne interfejsy
- interfejsy nie mogą implementować innych interfejsów
- deklaracja za pomocą słowa *interface*

Interfejsy

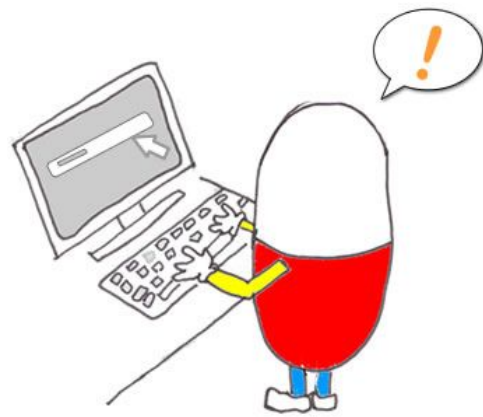
```
public class Car implements Vehicle {  
    @Override  
    public void run(int velocity) {}  
  
    @Override  
    public void stop() {}  
}
```

```
public class Car implements Vehicle, Property {
```

Interfejsy

ćwiczenie 23

- zmień klasę *Vehicle* w interfejs
- usuń pole *id* i metodę *printId()*
- dodaj metodę *printName()* w *Vehicle*
- klasa *Car* powinna tym razem **implementować** *Vehicle*
- przetestuj program

Interfejsy

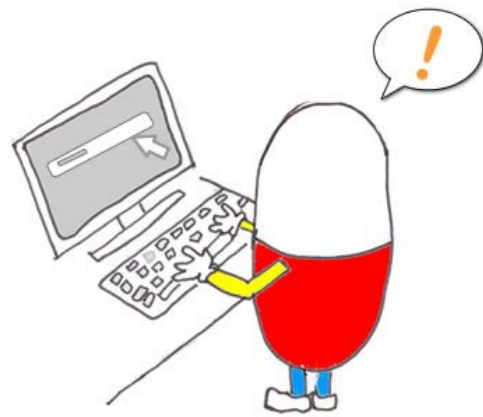
- metody domyślne (mogą posiadać implementację)
- słowo kluczowe **default**

```
default void defaultImplementation() {  
    System.out.println("some implementation");  
}
```

Interfejsy

ćwiczenie 24

- rozbuduj interfejs *Vehicle* o metodę domyślną
- wykorzystaj tę metodę na obiektach typu *Car*
- czy można nadpisać metodę domyślną?

Klasy abstrakcyjne

Klasy abstrakcyjne

- inny sposób tworzenia abstrakcji
- mogą posiadać metody abstrakcyjne (bez implementacji)
- mogą posiadać zwykłe metody
- klasy rozszerzające muszą implementować wszystkie metody abstrakcyjne
- nie można tworzyć instancji takiej klasy (!)

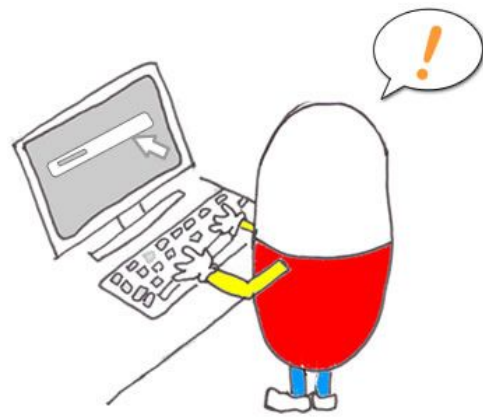
Klasy abstrakcyjne

```
public abstract class AbstractCar {  
    public static final String CODE = "ISA";  
    private String name;  
  
    public abstract void run(int velocity);  
  
    public void showName() {  
        System.out.println(name);  
    }  
}
```

Klasy abstrakcyjne

ćwiczenie 25

- stwórz klasę *AbstractCar*
- stwórz w niej jedną metodę abstrakcyjną i jedną zwykłą
- klasa *Car* powinna tym razem **rozszerzać** *AbstractCar*
- przetestuj program

Klasy abstrakcyjne VS interfejsy

- można dziedziczyć tylko z jednej klasy
- ale implementować wiele interfejsów
- zmienne mogą istnieć tylko w klasach

Parametry metod

- możliwość stosowania zmiennej liczby parametrów
gdy nie znamy ilości, np. wczytywanie z klawiatury x imion

```
method( ...names: "Andrzej", "Stefan");  
method( ...names: "Andrzej", "Mariusz", "Bogdan", "Domino");  
}  
  
private static void method(String... names) {  
    for (String name : names) {  
        System.out.println(name);  
    }  
}
```

Klasy wewnętrzne

- możliwość tworzenia klasy wewnątrz klasy
- gdy klasa wewnętrzna nie ma sensu istnienia bez klasy zewnętrznej i są one ściśle powiązane
- ukrywanie implementacji
- ma dostęp do prywatnych pól klasy otaczającej

Klasy wewnętrzne

```
public class OuterClass {  
    class InnerClass {}  
  
    public InnerClass initializeInnerClass() {  
        return new InnerClass();  
    }  
}
```

Klasy wewnętrzne

```
OuterClass outerClass = new OuterClass();
```

```
OuterClass.InnerClass innerClass  
    = outerClass.initializeInnerClass();
```

```
OuterClass.InnerClass innerClass2  
    = outerClass.new InnerClass();
```


Final

- oznacza niezmiennosc elementu
- zmiennym finalnym można tylko raz przypisać wartość
- klasa oznaczona jako ***final*** nie może być dziedziczona
- metoda oznaczona jako ***final*** nie może być implementowana w klasie pochodnej

Static

- zmienne i metody statyczne istnieją zawsze
- nawet gdy nie została utworzona instancja klasy
- konstruktory i interfejsy **nie mogą** być statyczne
- w metodach statycznych nie można odwoływać się do zmiennych nie statycznych
- stałe definiujemy poprzez static final

```
private static final String CONSTANT_STRING = "some constant";
```

Podstawy JSE

materiały

- <https://docs.oracle.com/javase/tutorial/essential/exceptions/index.html>
- <http://www.samouczekprogramisty.pl/porownywanie-obiektow-metody-equals-i-hashcode-w-jezyku-java/>
- <https://www.samouczekprogramisty.pl/interfejsy-w-jezyku-java/>
- <https://www.samouczekprogramisty.pl/wyjatki-w-jezyku-java/>

Pytania?

Thanks!

Q&A

tomasz.lisowski@protonmail.ch